

них можуть надаватися на постійній основі. Це питання має розглядатися окремо на кожному підприємстві в залежності від того, яку компенсаційну та мотиваційну політику проводить дане підприємство. Наявність даного аспекту мотивації персоналу в компаніях надає їй додаткового позитивного іміджу на ринку, свідчить про більш стабільне функціонування компанії. Таким чином, головна мета корпоративних бонусних (соціальних) програм – підвищення умов роботи та підвищення рівня лояльності працівників. Це дає змогу стимулювати працівників, укріпляти командний дух і підвищувати рівень корпоративної культури.

Список літератури: 1. Ковальова В. Як утримати працівника? // Урядовий кур'єр, 17 жовтня 2012 р., № 189. – С. 6. 2. Новак І. Соціальний пакет як механізм удосконалення оплати праці // Україна: аспекти праці. – 2008. – № 2. 3. Пылаев А. Соціальний пакет в системі винагородження работников как инструмент функционирования институтов рынка труда // Управление персоналом. – 2007. – № 18 (172). 4. Цимбалюк С. Компенсаційний пакет: сутність, структура, вимоги щодо формування // Україна: аспекти праці. – 2011. – № 1.

*Савченко О.І, Нестеренко Р.О., Марута Д.С.
м. Харків, Україна*

ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННІ НАУКОВИХ ПАРКІВ ПРИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА КРАЇНИ

Завдання управління інноваційною діяльністю повинні вирішуватися як на рівні підприємств, так і на державному рівні. Державна підтримка інноваційної діяльності дає можливість суб'єктам господарчої діяльності мінімізувати оподаткування, одержувати кредити на підтримку своїх обігових коштів, а значить залишатися прибутковими.

Саме університети являються джерелом великої кількості об'єктів інтелектуальної власності. Так переважна більшість усіх винахідників, авторів промислових зразків та раціоналізаторів Харківської області діяли у складі: Харківський національний медичний університет, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харківська медична академія післядипломної освіти, Національний фармацевтичний університет і Харківський державний університет харчування і торгівлі. Харківська Обласна рада ініціювала створення Регіональних агенцій з залучення інвестицій з інноваційного розвитку.

Перетворення, які відбуваються в Україні на сучасному етапі її розвитку потребують докорінних змін у формуванні системи взаємозв'язку освіти, науки та бізнесу з метою розвитку їх науково – технічної та інноваційної діяльності.

Методологічною основою даного дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних фахівців у сфері інноваційної діяльності, комерціалізації технологій, інтелектуального капіталу, управління інтелектуальною власністю організацій. Правова та законодавча база у цьому напрямку, зокрема: Господарського та Цивільного кодексів України, законів України «Про вищу освіту», «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про наукові парки».

У результаті інтеграційних процесів, які відбуваються у сучасному економічному просторі, передбачається утворення нових інформаційно-фінансових ринкових інститутів, яким притаманні деякі єдині підходи:

- ріст і ємність інформаційних ринків у всесвітньому масштабі значно перевищує товарні ринки;
- комп'ютерні мережі стають загальними фінансово-інформаційними комунікаціями;
- ростуть нематеріальні активи підприємств (патенти на винаходи, ліцензії, програмні продукти й інші інформаційні матеріали);
- найважливішою рисою стає надзвичайно висока питома вага НДДКР у загальній структурі витрат на виробництво;
- розвиток стратегії, що включає регулярний інформаційний обмін і культуру навчання у всіх підприємствах.

Сьогодні, коли світ вступив в епоху «інтелектуальної економіки», головним джерелом добробуту суспільства стають не природні ресурси, а творчі досягнення людей. При цьому результати інтелектуальної діяльності, що ефективно реалізуються, тобто знаходять свого інвестора, стають інноваціями. Ємність світового ринку ліцензій на використання об'єктів інтелектуальної власності оцінюється не менше чим в 150 млрд дол. в рік. Темпи зростання цього ринку в 3–4 рази перевищують темпи зростання традиційних ринків товарів і послуг, що і пояснює роль інтелектуальної власності для економічного розвитку будь-якої держави [1].

Оскільки процеси створення, правової охорони і використання інтелектуальної власності забезпечують підвищення конкурентоспроможності продукції національних товаровиробників, держава повинна активніше застосовувати певні економічні важелі і організаційно-координаційні методи. Один з таких методів заснований на управлінні інтелектуальною власністю є Закон України «Про наукові парки».

Відповідно до Закону «науковий парк – юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку» [2].

У зв'язку з цим, була розгорнута активна діяльність зі створення наукових парків у Харківській області. Так, учасниками цього процесу стали: Національний фармацевтичний університет, Інститут машин і систем, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Одним з прикладів активізації такої роботи є розвиток у рамках міжрегіональної підтримки інноваційної діяльності Технопарку «Слобожанщина».

Мета створення Українсько-російського технопарку – формування середовища активної взаємодії учених і підприємців України і Російської Федерації з метою комерціалізації наукових розробок, створення умов для прискореного розвитку високотехнологічних напрямів виробництва і перетворення їх в основну рушійну силу економічного зростання Слобожанщини. До передумов створення Українсько-російського технопарку на території Харківської області можна віднести наступне:

- інноваційно-інвестиційна модель розвитку регіону;
- високий рівень компетенції персоналу ВНЗ, інноваційних компаній і науково-дослідних інститутів Харківської області;
- інноваційний потенціал харківських студентів (300 тис., чол.), значна частина з яких зацікавлена в створенні Start-Up компаній.

Українсько-російський технопарк має розгорнуту, гнучку структуру, до якої можна віднести такі основні елементи:

- міжнародний центр трансферу технологій «Інтегро» – офісно-лабораторна будівля для розміщення інноваційних компаній і представництв міжнародних корпорацій;
- бізнес-інкубатор «Колиска геніїв» для розміщення Start-Up компаній;
- центр патентних досліджень і бенчмаркінгу.

Для вирішення ефективного та раціонального використання існуючого наукового потенціалу вищих навчальних закладів та наукових установ, для розвитку сприятливого інноваційного середовища необхідна зазначена вище співпраця. Основними функціями такого співтовариства є:

- створення нових видів інноваційного продукту, здійснення заходів щодо їх комерціалізації, організація та забезпечення виробництва наукоємної, конкурентоспроможної на внутрішніх і зовнішніх ринках інноваційної продукції;
- інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення засновників і партнерів наукового парку, надання патентно-ліцензійної допомоги;
- залучення студентів, випускників, аспірантів, науковців та працівників вищого навчального закладу та/або наукової установи до розроблення і виконання проектів наукового парку;
- сприяння розвитку та підтримка малого інноваційного підприємництва;
- організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів, необхідних для розроблення і реалізації проектів наукового парку;
- залучення і використання у своїй діяльності ризикового (венчурного) капіталу, підтримка наукоємного виробництва;
- захист та представництво інтересів засновників і партнерів наукового парку в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, а також у відносинах з іншими суб'єктами господарювання під час організації та виконання проектів наукового парку в межах, визначених установчими документами наукового парку;
- розвиток міжнародного і вітчизняного співробітництва у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності, сприяння залученню іноземних інвестицій;
- виконання інших функцій, не заборонених законодавством України.

При створенні наукового парку, вищий навчальний заклад може у якості засновника вносити до його статутного фонду майнові права на об'єкти інтелектуальної власності. Тим самим виникає нагальна потреба аудиту нематеріальних активів.

Інноваційно-технологічний устрій сучасного виробництва визначається інноваційним потенціалом підприємства і його інтелектуальним капіталом.

Здійснювати процедуру комерціалізації інтелектуальної власності ВНЗ зможуть за допомогою наукових парків, це також буде сприяти зростанню їх рейтингів. Економічний ефект від використання нової, прогресивної технології значно перевищить витрати на створення об'єктів інтелектуальної власності.

Знання ринкової вартості нематеріальних активів, як було зазначено вище, є необхідним при внесенні до статутного фонду, їх використанні як предмета застави, при страхуванні, а також для правильної оцінки активів наукового парку.

Власник повинен періодично переоцінювати нематеріальні активи, щодо яких існує активний ринок, за ринковою вартістю. Сума дооцінки відображається в бухгалтерському обліку в складі власного капіталу, збільшуючи його. Це збільшення призводить до підвищення фінансової стабільності тобто збільшенню фінансового коефіцієнта автономії і, як наслідок, до підвищення інвестиційної привабливості наукового парку. Водночас, може зменшитися коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів, знизитися рентабельність власного капіталу, коефіцієнт ресурсовіддачі та коефіцієнт оборотності активів.

Згідно з Законом України «Про наукові парки» державна підтримка діяльності наукових парків полягає у:

- можливості залученням державних коштів до реалізації проектів наукового парку;
- праві звернення наукових парків щодо державного замовлення на поставку продукції, виконання робіт і надання послуг для забезпечення пріоритетних державних потреб;
- звільненні від обкладення ввізним митом наукового, лабораторного і дослідницького обладнання, а також комплектуючих та матеріалів, що не виробляються в Україні, згідно з номенклатурою та обсягами, передбаченими проектом наукового парку;
- використанні приміщень та обладнання вищого навчального закладу або наукової установи, за поданням виконавчого органу управління наукового парку.

Зазначаємо, що на активізацію інноваційної діяльності промислових підприємств позитивний вплив буде мати розвиток науково-технічної та інноваційної діяльності у конкретному вищому навчальному закладі, що дозволить ефективно використовувати матеріально-технічну базу, науковий потенціал, для комерціалізації результатів наукових досліджень та росту вартості нематеріальних активів підприємств, які позитивно будуть впливати на фінансовий стан та конкурентоспроможність останніх.

Основна підтримка держави і інституційні зміни повинні створювати сприятливі умови для усвідомлення значущості інтелектуальних активів, інноваційної активності, ефективною комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринку, і тим самим припинити тенденцію відтоку інтелектуальних ресурсів з країни і науково-технологічне відставання України, що намітилося.

Реалізація таких заходів можлива завдяки заснуванню університетами наукових парків, їх активній участі у здійсненні консультативно-методичного та науково-технічного співробітництва з підприємствами інноваторами. Створення в університетах спеціалізованої інфраструктури з комерціалізації та трансферу результатів наукової діяльності буде сприяти визначенню найбільш перспективних напрямків інноваційної діяльності ВНЗ, пошуку партнерів і потенційних інвесторів, тим самим підвищуючи загальну конкурентоздатність регіонів.

Список літератури: 1. Ceserani C. Greatwood P., Innovation and creativity, London, 1999. 2. Закон України «Про наукові парки» від 25.06.2009 № 1563-VI. 3. Морозов А. Система управління інтелектуальним капіталом підприємства як механізм захисту прав інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. – 2008. – № 2. 4. Матеріали науково-практичній конференції «Проблеми винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Харківській області» 22 вересня 2009. 5. Савченко О.І., Нестеренко Р.О. Основні підходи до формування інтелектуальної власності підприємств. Матеріали науково-практичної конференції «Інформаційні технології. Наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я».

*Соболева О.П., Лях В.О.
м. Харків, Україна*

**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОВЕДІНКИ
ДОМОГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ
НА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ**